

Mercè Barceló: “La celebració del referèndum és legítima i legal”

written by Mercè Feliu | 12 de maig de 2017

Mercè Barceló (Barcelona, 1962). Catedràtica de Dret constitucional a la Universitat Autònoma de Barcelona, fou lletrada al Tribunal Constitucional i membre de la comissió jurídica assessora de la Generalitat. Coordinadora del [Col·lectiu Praga](#) conjuntament amb en Josep Maria Vilajosana.

Recentment el Col·lectiu Praga heu presentat el Manifest de juristes pro Referèndum.

Efectivament, aquest manifest és iniciativa i impuls de Col·lectiu Praga, però el signen molts altres juristes que no pertanyen al col·lectiu: advocats, notaris, registradors, jutges, secretaris d'Ajuntament, lletrats de l'àmbit local i de la Generalitat, professors d'universitat. Ens vam organitzar, i vam recollir unes 600 signatures, i ara a primers de maig hem realitzat un acte de presentació a l'ICAB.

El manifest defensa que la celebració d'un referèndum per decidir el futur polític de Catalunya no és només legítima sinó també legal; és a dir, cap en el marc constitucional espanyol.

El manifest defensa que la celebració d'un referèndum per decidir el futur polític de Catalunya no és només legítima sinó també legal; és a dir, cap en el marc constitucional espanyol

El manifest ha estat la seva resposta a la judicialització del 9N?

El nostre discurs està molt centrat en la defensa del dret a

decidir. En la mesura que aquesta judicialització estava afectant el dret a decidir, hem respost amb el manifest, per dir, escolti'm, no judicialitzi, no criminalitzi aquells que estan defensant la celebració d'un referèndum perquè aquesta celebració cap dins la constitució espanyola actual vigent. I a més a més, som 600 juristes, coneixedors dels textos legals, els que ho afirmem.

Evidentment, hi ha una politització del procés i afirmar que no es pot celebrar el referèndum és fer política de la "dolenta", perquè els que afirmen això no estan fent dret.

El Col·lectiu Praga però ja fa temps que esteu actius.

Sí, ens vam constituir el 2013, amb l'objectiu fundacional de defensa del dret a decidir. Considerem que la celebració del referèndum és un dret de la ciutadania de Catalunya a proposar un nou marc territorial i que l'exercici d'aquest dret cap dins el marc vigent de la Constitució espanyola actual sense reformar-la. Els membres del col·lectiu tenim una doble condició, som juristes i professors d'universitat.

Aleshores Catalunya estaria legitimada a proclamar la independència en el cas que l'Estat espanyol impedís el referèndum?

Nosaltres promovem que es pugui celebrar aquest referèndum i pensem que si ara l'estat es nega a negociar una solució pactada, s'obririen altres possibilitats que caldria explorar. Possiblement portarien a una possibilitat unilateral de celebrar aquest referèndum, perquè abans de declarar la independència hem de saber els que som.

Per tant, més que proclamar la independència seria doncs la realització d'un referèndum unilateral?

Seria cercar d'altres fórmules acceptades democràticament que permetessin determinar si els ciutadans estan a favor o en contra de la independència. Però la nostra insistència és el referèndum pactat, perquè és democràtic i perquè cap dins la Constitució espanyola sense necessitat de reforma.

Per què aquest nom de col·lectiu Praga?

Perquè a Txèquia i Eslovàquia es van separar tranquil·lament, de forma pactada. Aquesta separació pactada és el que s'ha anomenat el *divorci de vellut*. I a nosaltres ens sembla que en un estat democràtic hi ha suficients instruments per fer propostes territorials –propostes contràries al statu quo– sense recórrer a la força. Per això ens vam posar aquest nom, perquè ens agradaria un divorci de vellut si la ciutadania de Catalunya així ho decideix.

Què n'opina de la frase d'en Pere Torra: “Tots sabem que a l'Estat espanyol el dret constitucional és el que s'aplica a una comunitat autònoma i el dret penal el que s'aplica a una nació que vol exercir el dret de l'autodeterminació.”

Així ho està fent l'Estat espanyol, cosa que no hauria de ser, al contrari, perquè precisament el dret constitucional ofereix a Catalunya el marc per poder votar sobre el seu futur polític; i si el pronunciament és positiu, a negociar una solució pactada, un final pactat. L'Estat espanyol ho està fent completament al revés, però no perquè el dret constitucional espanyol no contingui els elements democràtics suficients, sinó perquè l'Estat espanyol és el que no està reaccionant de forma democràtica en l'aplicació d'aquest dret. I està fent servir de manera molt recaragolada, canviant doctrina si convé, el dret penal. És a dir, molts dels poders públics que apliquen el dret n'estan no un ús sinó un abús del Dret.

l'Estat espanyol no està reaccionant de forma democràtica en l'aplicació del dret constitucional. I està fent servir de manera molt recaragolada, canviant doctrina si convé, el dret penal

Tenen pensades altres accions més enllà de les presentacions?

Nosaltres actuem una mica en reacció a la situació. En la mesura que van passant coses nosaltres hi anem reaccionant aportant força intel·lectual. Com a col·lectiu tenim un

discurs molt marcat, no som activistes, som professors d'universitat, i per tant reaccionem amb les eines que tenim: el discurs, la reflexió i la publicació d'articles o llibres, fent xerrades..., explicant a la gent que té uns drets i que, precisament perquè estem en un estat democràtic, els pot exercir.

Recentment també s'ha presentat el Col·lectiu Maspons i Anglasesell que promou la restitució del dret públic català. Com s'imagina el marc legal en la futura República Catalana?

Normalitzant-nos, nosaltres tenim tradició constitucional pròpia, de fet anterior a la de l'Estat espanyol, per tant no serà massa difícil de trobar un dret públic propi, estatal no autonòmic. Ara, el dret públic de Catalunya que ensenyem a les facultats de Dret és el dret públic autonòmic. Caldrà, si és el cas, que comencem a explicar Dret constitucional català.

Aleshores aposta per a la recuperació del dret públic català?

Sí, de fet ja fa 30 anys que l'estem fent. Des de l'Estatut com si fos la norma de capçalera de l'ordenament jurídic català. En Joan Vintró i jo coordinem un manual de Dret Públic de Catalunya que té diverses edicions. I hi ha d'altres manuals del dret públic de Catalunya. També, en el dia a dia, les institucions públiques generen i apliquen dret públic; i a Catalunya s'hi està fent bon dret públic. Per tant, no serà cap esforç la recuperació del dret públic català quan es tingui, si és el cas, una Constitució i un ordenament propi. Més aviat un repte molt engrescador per als juristes que treballem en les diverses disciplines de l'actual dret públic.